

Josep Alba Quintana, l'esmolet

Text > JOSEP CAMPMAYÓ, escriptor

Foto > TONI VILCHES

«L'esmolet del carrer de la Rutlla 27, el que ho fa més baratet», cridava l'avi Benjamín quan, acompanyat del carretó amb la mola i d'un xiulet, anunciava la seva presència pels carrers de la Girona dels anys trenta del segle passat. Benjamín Alba, en *Min* per a molts, arribat a Catalunya des del poble gallec d'A Pobra de Trives, va ensenyar al seu fill, que també es deia Benjamín, tot el que sabia, i més. Amb el vehicle aparcant, van instal·lar la mola i els estris en un nou taller als baixos del carrer de la Rutlla de Girona. Al número 27, com cantava l'avi Alba. El net, Josep Alba Quintana (Girona, 1962), va deixar la feina d'oficinista i de venedor d'assegurances i va heretar el taller i la memòria d'un ofici.

Però en Josep, l'esmolet de la Rutlla, es jubila. I amb ell acaba un negoci centenari. Va desmuntant a poc a poc el taller menut on encara manté en forma les dues moles fetes a mà per l'avi i el pare. La notícia del tancament del taller de l'afilador, tal com es descriu en l'octaveta de publicitat que ha fet servir els últims anys, ha provocat que clients dels de sempre s'afanyin a portar a esmolar les tisores i els ganivets. I que un munt de curiosos s'animin a descobrir, encara que sigui en el temps de descompte, un ofici discret, sovint sobreentès però necessari. Josep Alba, que té més feina que mai, el descriu amb aquesta paraula precisa: *necessari*.

El full volander que encara corre pels prestatges del petit taller del carrer de la Rutlla ho diu ben clar:

«Hi esmolem tota classe d'eines de tall d'ús domèstic i industrial». I en donen fe molts carnisers de Girona i de la comarca, peixaters del proper mercat del Lleó, cuiners, perruquers, jardineros, fusters i impressors, que, ara, molt preocupats, es pregunten qui esmolirà les seves eines.

A casa seva han arribat estris d'arreu de la demarcació. Alba admet, amb certa melangia però ben convençut, que el consumisme ha matat l'ofici. Quan el seu pare es va jubilar, l'any 1988, ho va deixar dit en una entrevista que li van fer: «És un ofici condemnat a desaparèixer». I tenia raó. Queden pocs afiladors. La gent jove no es vol embrutir les mans. I els hàbits domèstics han canviat. Avui ningú arregla res. Si alguna cosa es fa malbé, es llença i se'n compra una de nova. Es fabriquen tisores, ganivets i eines d'un sol ús. Les de qualitat resten exclusives per als professionals o per a col·leccionistes, que sí que valoren una esmolada segons les seves preferències. I els últims cent anys, els Alba s'han dedicat exactament a això, a redescobrir la capacitat de tall perduda dels artefactes d'altres professionals.

Després de trenta-set anys doblegant l'esquena sobre el banc de la mola, Josep Alba es retira. La pedra d'esmolar deixarà de rodar i els ganivets hauran de buscar altres mans que els afilin el tall. Ningú heretarà la noblesa de l'ofici centenari. Però potser, un dia qualsevol, ens semblarà sentir com un xiulet d'afilador trenca el silenci dels carrers. Els records mai es jubilen.